Participatieplan Bijlmerplein I versie 8 van 2 juni 2025

Petra Boom I bij boom 106-41461051 1 p.boom@bijboom.nl

1. Wat gaan we doen?

De Amsterdamse Poort krijgt een opknapbeurt. Gevels van winkels en woningen worden vernieuwd en er komen nieuwe woningen. Ook wordt de Shopperhal vernieuwd, zodat lokale ondernemers hier weer kunnen terugkeren. Bij het opleveren van de nieuwbouw is het wenselijk dat ook de openbare ruimte in de Amsterdamse Poort, dat grenst aan de nieuwbouw is heringericht. Daarom is de planvorming en het ontwerptraject van de herinrichting openbare ruimte van de Amsterdamse Poort gestart. Dit plan geeft aan op welke manier wij omwonenden, ondernemers en gebruikers in deze fase van de planvorming betrekken.

2. Waarover gaat de participatie

Het gaat om het hele gebied onder het adres Bijlmerplein. Doel van de participatie is het toetsen en verrijken van wat we al weten over de herinrichting van de openbare ruimte en de onderdoorgangen van de Dreven.

Hoewel onderling zeer verbonden gaat de participatie niet over de bebouwing, de voorzieningen in de plint, (de kosten van) parkeren en de loopdekken. De bebouwing en de voorzieningen in de plint vallen onder de verantwoordelijkheid van de eigenaar van het winkelcentrum Amsterdamse Poort (CBRE). Ook de parkeervoorzieningen en de loopdekken zijn in privébezit.

Er is op dit moment sprake van bestemmingsverkeer voor laden en lossen binnen venstertijden om bijvoorbeeld bedrijven van voorraad te voorzien of afval op te halen. Dit staat niet ter discussie. Doel is wel om dit gemotoriseerd verkeer te minimaliseren.

Een ontwerp voor de openbare ruimte begint met een Nota van Uitgangspunten waarin de randvoorwaarden, doelen en kaders voor de inrichting van een gebied worden vastgelegd. Dit document dient als leidraad voor het ontwerpproces.

Daarna volgt een schetsontwerp, een voorlopig ontwerp en uiteindelijk het definitieve ontwerp. De participatie in deze fase betreft het schetsontwerp. De input die we ophalen in de participatie voegen we als bijlage bij het schetsontwerp en verwerken we in het voorlopig ontwerp.

3. Doelgroepen/ wie doet er mee?

De bewoners in de Amsterdamse Poort en de omliggende wijken vormen een diverse gemeenschap, zowel wat betreft cultuur, etniciteit als sociaaleconomische achtergrond. Dit creëert een levendige en veelzijdige omgeving, waarin verschillende vormen van cultuur, kunst, muziek en evenementen zich manifesteren. Het gevoel van gemeenschap is sterk in de Amsterdamse Poort. De bewoners voelen zich vaak betrokken bij lokale initiatieven, activiteiten en (burger-)participatie. Voor een deel van de bewoners geldt dat Nederlands niet de eerste taal is. We gaan na hoe we de participatie

inclusiever kunnen maken door bepaalde onderdelen in meerdere talen aan te bieden en welke talen dit dan zouden moeten zijn.

De Amsterdamse Poort kent een veelheid aan kleine ondernemers/winkeliers, die zich verbonden voelen met de Amsterdamse Poort en na de verbouwing graag weer terugkeren in De Poort.

De Amsterdamse Poort ligt centraal in Zuidoost en is goed bereikbaar voor voetgangers vanuit omliggende buurten via de dreefonderdoorgangen (een historisch kenmerk van Zuidoost), die een ongehinderde doorlooproute vormen. Vanuit de omliggende wijken komen bewoners naar de Poort voor zowel het dagelijkse winkelen, als een gezellig uitje.

In de participatie die al heeft plaatsgevonden hebben we gemerkt dat sommige omwonenden zich even betrokken voelen bij de Poort als de bewoners van de Poort.

De Amsterdamse Poort is daarnaast gelegen aan het openbaar vervoersknooppunt Station Bijlmer ArenA, waardoor het goed bereikbaar is via metro, trein en bus voor zowel lokale bewoners als mensen van buiten de stad. Ook per auto is de Amsterdamse Poort goed bereikbaar. Het winkelcentrum ligt dicht bij de A9 en de A2, en heeft in het westelijk deel een ruim aanbod aan parkeermogelijkheden.

Andere doelgroepen zijn de marktkooplui van de markt op het Anton de Kom plein, toekomstige bewoners, bezoekers van evenementen, vluchtelingen uit Oekra1ne en mensen die in het gebied werken. Primair richt de participatie zich op bewoners, ondernemers/winkeliers en direct omwonenden. De andere doelgroepen zijn welkom om deel te nemen aan de participatie, maar behoren niet tot de primaire doelgroep.

4. Historie/ context/ wat weten we al?

In 201 9 is de "Ontwikkelstrategie ArenAPoort 2030" vastgesteld. Hiertoe heeft een participatietraject plaatsgevonden waarbij er met een groot aantal bewoners van ArenAPoort contact is geweest over wensen, ideeën en mogelijkheden in ArenAPoort. Met bewoners werden bedoeld alle deelnemers die bij een participatieproces kunnen worden betrokken: inwoners, ondernemers, bezoekers, maatschappelijke instellingen en andere belanghebbenden. Bij de Ontwikkelstrategie is een bijlage toegevoegd met wat er toen is opgehaald. Meerdere onderwerpen zijn onverkort van toepassing op de herinrichting van het Bijlmerplein.

CBRE is als eigenaar van het winkelcentrum Amsterdamse Poort verantwoordelijk voor de participatie over de bebouwing aan het Bijlmerplein. Waar mogelijk trekken CBRE en de gemeente hierin gezamenlijk op, om zo te voorkomen dat de belanghebbenden -naar hun gevoel- dubbele uitnodigingen over hetzelfde onderwerp ontvangen. In november 2024 is er een gezamenlijke bijeenkomst georganiseerd. De belangrijkste aandachtspunten die uit deze bijeenkomst kwamen zijn:

1. Er is behoefte aan meer veiligheid op straat, met name door verbeterde verlichting op de straten naar Klein en Groot Bijlmerplein.
2. Voetgangers dienen prioriteit te krijgen in het gebied, waarbij maatregelen genomen worden om het voor fietsers minder aantrekkelijk te maken. Op dit moment wordt er teveel overlast van

fatbikes en (elektrische) bezorgfietsen ervaren op het Abcouderpad. Met name ter hoogte van het zebrapad wordt door bewoners als onveilig beschouwd.
3. Er is enthousiasme over de toekomstplannen, maar er bestaan zorgen over de bestaande situatie, met name op het gebied van afval- en rattenproblematiek.

Deze drie punten worden meegenomen in de verdere planontwikkeling. In het schetsontwerp hebben we onderzocht hoe we de eerste twee aandachtspunten zo goed mogelijk kunnen implementeren.
Het derde punt vereist een afstemming met Stadsdeel Zuidoost en Stadswerken. Andere aandachtspunten zijn:

4. Voorkom dat de openbare ruimte rommelig wordt tijdens de uitvoering van lange duur en kies voor een inrichting die goed is te onderhouden.
5. Meer ruimte voor sporten voor ouderen, zoals balansoefeningen (t.b.v. valpreventie), yoga en hulp bij gezond leven.
6. Drooglooproutes (bijvoorbeeld d.m.v. overkapping) tussen station en omliggende woonwijken.
7. Er is behoefte aan verkeersveiligheid maatregelen, bijvoorbeeld drempels, visuele maatregelen zoals belijningen, waarschuwingsborden onder vermelding van boetebedrag.
8. Meer vergroening in de Amsterdamse Poort, zoals bomen, planten en bloemen.
9. Kunstwerken dragen bij aan algehele vreugde. Vooral muurschilderingen en streetart door lokale kunstenaars worden gewaardeerd.
10. Meer vuilnisbakken.
11. Meer bankjes met rugleuningen.
12. Bestaande horeca wordt als te duur beschouwd, dus maak het verblijven in de openbare ruimte aangenamer.
13. Meer speelmogelijkheden voor kinderen.
14. Kerstverlichting in de Amsterdamse Poort tijdens de feestdagen graag behouden.

Tijdens de participatie over het schetsontwerp leggen we uit hoe deze punten zijn verwerkt, zodat het voor deelnemers duidelijk is welk gevolg er is gegeven aan de eerdere participatie.

5. Mate van invloed en vraag aan deelnemers

Voorafgaand aan het opstellen van de Nota van Uitgangspunten zijn door de betrokkenen duidelijke punten genoemd over wat men belangrijk vindt voor de herinrichting van het Bijlmerplein. Deze punten zijn zo goed mogelijk verwerkt in het nu voorliggende schetsontwerp. We vragen de deelnemers te reageren op het schetsontwerp. Hebben we de eerdergenoemde punten op een goede manier verwerkt en heeft men nog andere opmerkingen of aanvullingen? De input die we hiermee ophalen, voegen we als bijlage toe aan het schetsontwerp en verwerken we in het voorlopige ontwerp.

De beleidsruimte in het schetsontwerp is beperkt. Dit heeft twee oorzaken. Ten eerste hebben we te maken met (technische) beperkingen zoals een ondergrond die vol ligt met kabels en leidingen.

Ten tweede ligt één en ander al vast, doordat eerder opgestelde plannen van invloed zijn (zoals de eerdergenoemde Ontwikkelstrategie, het Masterplan Openbare Ruimte, het Ruimtelijk Kwaliteitskader ArenAPoort, de Programmastrategie voorzieningen en het Masterplan Zuidoost).

Van de onder 3 genoemde doelgroepen is de impact van deze ontwikkeling het hoogst voor de bewoners van de Amsterdamse Poort, de ondernemers/winkeliers en de bezoekers die regelmatig de Poort bezoeken en zich verbonden voelen met de Poort. Daarom zijn deze doelgroepen die groepen waar we ons in dit participatietraject primair op richten.

De participatie betreft de herinrichting van de openbare ruimte. Voor de betrokkenen is dit echter niet los te zien van alle andere ontwikkelingen in de Poort (sloop/nieuwbouw/renovatie). Daarom zal de impact als hoog worden ervaren. Het is van belang hiervoor ruimte te laten in de participatie, zonder de verwachting te wekken dat het verantwoordelijke projectteam alles kan oplossen.

Wegens de beperkte beleidsruimte kiezen we voor "reageren" als niveau van participatie. Dit betekent dat we goed luisteren naar wat mensen vinden en goed kijken wat we daarvan mee kunnen nemen. We maken een overzicht van alle input en geven bij het voorlopig ontwerp aan hoe we met deze input zijn omgegaan.

6. Omliggende projecten/ koppelkansen

Uit eerdere participatie blijkt dat een aantal actuele zaken bij de bewoners "top of mind" zijn. Dit betreft vooral de ratten- en afvalproblematiek, de sociale veiligheid en (de kosten van) parkeren. Het is van belang dat het projectteam op de hoogte is van deze onderwerpen en in de participatie vragen kan beantwoorden, dan wel warm kan doorverwijzen naar de juiste plek.

We onderzoeken of er andere projecten en/of initiatieven zijn die in dezelfde periode met bewoners, ondernemers en gebruikers in gesprek gaan en gaan na waar we samen kunnen optrekken. Dit om participatiemoeheid te voorkomen en de middelen van de gemeente efficiënt te benutten.

7. Partners

CBRE is de eigenaar van het middenblok (waar onder meer de H&M nu inzit) en van de Shopperhal. Beide locaties ondergaan een grote transformatie. Hierbij is CBRE verantwoordelijk voor het organiseren van de participatie. Om dubbele uitnodigen te voorkomen trekken CBRE en de gemeente Amsterdam waar mogelijk gezamenlijk op. Ook de overige eigenaren in de Amsterdamse Poort dienen op de hoogte te zijn van dit proces.

De herinrichting van het Bijlmerplein betreft het "Daar en Dan." Het gesprek gaat over ontwikkelingen die in de toekomst worden uitgevoerd. Er zijn echter ook problemen die in het "Hier en Nu" aan de orde zijn. Voorbeelden zijn de ratten- en afvalproblematiek en de veiligheidsbeleving. Voor de betrokkenen bestaat er -terecht- slechts één gemeente Amsterdam en is het onderscheid tussen projectteam en andere afdelingen kunstmatig. Daarom is het van belang ook het stadsdeel Zuidoost, de GGD, de centrale stad en de politie aan te haken.

We hebben het Buurtplatform Bijlmerplein het concept-participatieplan toegestuurd met het verzoek ons daarover te adviseren. Het platform adviseert positief: "We hebben het plan gelezen en zijn van mening dat het een goed plan is. Bewoners, ondernemers en bezoekers worden actief betrokken en het is fijn om te lezen dat bewoners en ondernemers echt serieus worden genomen in het plan. Wij willen hier graag aan meewerken."

8. Aanpak en planning

1	Voorbereiding participatie	Heden t/m 5 september
2	Uitvoering participatie	8 september t/m 20 september
3	Eindverslag participatie	1 oktober

Dit participatieplan wordt door het Dagelijks Bestuur van Stadsdeel Zuidoost vastgesteld en ter kennisname aangeboden aan de Stadsdeelcommissie. De haalbaarheid van deze planning is onder voorbehoud van de uitkomst van dit bestuurlijke proces.

In de fase van uitvoering vinden meerdere activiteiten plaats. Deze staan hieronder verder uitgewerkt. Voor alle activiteiten is het van belang om het schetsontwerp te vertalen in een toegankelijke "praatplaat" waarin visueel en laagdrempelig duidelijk wordt welke wijzigingen er zijn voorzien.

a. Straatgesprekken

In de periode van 8 september tot en met 20 september organiseren we op twee doordeweekse middagen straatgesprekken. In deze gesprekken gaan medewerkers van de gemeente één op één in gesprek met bewoners/ondernemers om met hen het schetsontwerp te bespreken en meningen op te halen. We zetten erop in de groep medewerkers zo samen te stellen, dat gesprekken in andere talen (bijvoorbeeld Engels en Spaans) ook mogelijk zijn.

Doel is om minimaal 100 gesprekken te voeren. Dit is een haalbaar doel én zorgt ervoor dat er voldoende gesprekken zijn gevoerd om valide conclusies te kunnen trekken. Straatgesprekken zijn mogelijk met eenieder die zich in de Poort bevindt (alle doelgroepen genoemd onder kopje 3), maar alleen bewoners, direct omwonenden en ondernemers tellen mee in het bereiken van de 100 gesprekken. Hierbij dient elk van de drie groepen voldoende te zijn vertegenwoordigd.

b. Poortsessies

Regelmatig vinden er in samenwerking met CBRE zogenaamde Poortsessies plaats, waarin bewoners en ondernemers worden bijgepraat over de ontwikkelingen en hun mening kunnen geven. We organiseren in deze periode twee Poortsessies. Hier presenteren we het schetsontwerp en halen we reacties op. Voor de ene sessie worden in ieder geval de actieve bewoners uitgenodigd. Daarnaast komt er een algemene uitnodiging.

We nodigen de winkeliers/ondernemers uit voor een eigen Poortsessie op een voor hen geschikt tijdstip. Dit doet recht aan de bijzondere positie die de winkeliers/ondernemers innemen in de Poort. In de uitnodiging voor deze bijeenkomst wordt ook verwezen naar de mogelijkheid om digitaal te reageren, genoemd onder kopje c.

c. Digitaal reageren

De Amsterdamse Poort vervult een belangrijke functie in Zuidoost en zelfs breder dan dat. Daarom is het van belang om ook een digitale mogelijkheid om te reageren te maken. Er komt een site waarop we het schetsontwerp uitleggen en waarbij men kan aangeven wat men sterk vindt aan het plan en welke suggesties men heeft ter verbetering. Ook wordt gevraagd wat iemands achtergrond is, zodat

we een onderscheid tussen groepen kunnen maken in de resultaten. Idealiter wordt deze digitale optie ondersteund met een eenvoudig/kort filmpje waarin de voorstellen toegankelijk en duidelijk worden uitgelegd.

9. Communicatie

De bewoners van het Bijlmerplein ontvangen een uitnodiging om deel te nemen in de brievenbus. Dit is een aantrekkelijk en toegankelijk opgemaakte flyer/kaart waarin we de drie bovenstaande participatiemomenten opnemen. De ansichtkaart verwijst ook naar een "Meedoen pagina" op Amsterdam.nl, waar meer informatie is te vinden. Via een nieuwsbericht projectpagina, zorgen we ervoor dat de "Meedoen pagina" extra onder de aandacht komt.

De winkeliers/ondernemers ontvangen een eigen uitnodiging. Mensen die eerder hebben deelgenomen aan participatie over het Bijlmerplein, nodigen we direct uit (per mail) om deel te nemen.

We zorgen voor een kort en toegankelijk filmpje dat via WhatsApp en social media kan worden verspreid. We vragen ons netwerk (bijvoorbeeld wijkregisseurs en buurtplatformen) om te helpen dit bericht te verspreiden. Op de social media van het stadsdeel komt ook een uitnodiging, even als een bericht in de digitale nieuwsbrief van stadsdeel Zuidoost en in de Bouwapp.

We gaan in overleg met het Stadsdeel Zuidoost nog na welke andere communicatiemiddelen we kunnen benutten, om een breed bereik te bewerkstellingen.

10. Tenslotte / vooruitblik

Het schetsontwerp wordt naar verwachting in de herfst van 2025 vastgesteld. Daarna stellen we het voorlopig ontwerp op, waarin we de opmerkingen opgehaald bij het schetsontwerp verwerken. Naar verwachting wordt het voorlopig ontwerp in het eerste kwartaal van 2026 aangeboden aan het Dagelijkse Bestuur van het Stadsdeel Zuidoost. Vervolgens wordt naar verwachting na de zomer van 2026 het definitieve ontwerp vastgesteld.

De gefaseerde uitvoering start medio 2027 tot eind 2028. Dit hangt af van de voortgang van de bouwwerkzaamheden. Uitgangspunt is dat we alles in één keer doen en dat de nieuw ingerichte openbare ruimte niet stuk wordt gereden door bouwverkeer. Zaak ik dus dat eerst de bouwwerkzaamheden zijn afgerond en dat direct daarop aansluitend de openbare ruimte wordt vernieuwd.

Bij het voorlopig ontwerp en het definitieve ontwerp voorzien we op dit moment dat er sprake gaat zijn van het participatieniveau "informeren." Dit omdat het zwaartepunt van de participatie voor de Nota van Uitgangspunten lag en nu opnieuw bij het bespreken van het schetsontwerp.